

Reflexions preelectorals

Aquest mes escric aquest article poc abans d'unes eleccions que s'endevinen decisives per al nostre futur; possiblement les més importants en moltes dècades, per no dir segles. I ho faig no pas per manifestar cap ideologia -tot i que no puc amagar que em plauria enormement que la majoria de vots fossin per a alguna de les llistes que volen la independència definitiva del Regne d'Espanya- ni recomanar res, sinó més aviat per compartir amb els hipotètics lectors una seguit de coses que, des de fa temps, m'incomoden de tots els processos electorals contemporanis.

Deixant de banda les declaracions pròpies d'un esperpent clàssic (una modalitat teatral típicament castellana, on es deforma grotescament i tràgicament la realitat) que busquen influir a través del missatge de la por, atïades des del govern i els partits espanyols i determinats organismes sota la seva influència o captius de les seves prebendes, hi ha una sèrie de dinàmiques que no m'acaben de fer el pes. Em refereixo, d'entrada, a la manera com es fan arribar els missatges programàtics a la gent. Crec que els mítings clàssics en pavellons o grans espais urbans, on es fan un discursos abrandats davant d'un públic fidel i entregat a la causa, tenen molt de teatre i bany de masses, però són poc útils a l'hora de decidir. Primerament perquè la majoria de la gent que hi va ja sap prèviament que votarà aquell partit; i això quan no són directament militants o simpatitzants a prova de foc. En segon lloc, les entrevistes als diversos candidats als mitjans de comunicació són més serenes i més fàcils de pair, però sovint cauen en les frases fetes i preconcebudes que repeteixen, a manera de mantra, arreu on van. Seguidament les visites a empreses, mercats o passejos pel carrer també em semblen estalviables i ridícules quan el seguici és només propi, que sol passar sovint. Tot plegat es redueix a quatre frases buides i trivials, amb foto inclosa si el polític és mínimament mediàtic i atractiu, rialles o una cara de preocupació quan es toca algun tema sensible. Què dir dels debats col·lectius? Tot i que n'hi ha de més o menys reeixits, segons el marc i el presentador de torn, la majoria acaben amb una xerrameca on «guanya» el polític que té més cara per parlar alt i fort i tallar la paraula a la resta. Com sol passar, els espectadors ja tenen una idea preconcebuda i tothom creu que el seu ha estat millor o, si no ha pogut reeixir, ha estat perquè l'hi han fet li traveta sistemàticament. Potser als fòrums i diaris digitals és on es poden veure i resumir millor els programes de cadascú i observar els comentaris espontanis de la gent, malgrat que aquests a vegades són literalment grollers i fora de lloc. I deixo, finalment, de banda el tema dels blocs de temps assignats per llei als mitjans públics i la rucada infantil de donar un temps de reflexió.

No vull fer una esmena a la totalitat d'aquests formats ni tinc tampoc una alternativa clara, però no puc deixar de demanar-me, doncs, per què no es podrien passar als electors els programes i que la gent decidís amb conseqüència i millor criteri. També penso que els cara a cara són a vegades necessaris per aclarir i contrastar conceptes, però no acaben de reeixir. Ja sé, per altra banda, que la majoria dels programes solen ser uns brindis al sol demagògics, amb atacs maquiavèlics de baixa volada a l'oposició, especialment la que ha governat fins a aquell moment. Però almenys ens estalviariem tant d'espectacle inútil. I també sé que hi ha moltíssima gent que passa olímpicament de tot. I que no té ganes ni de llegir, ni veure, ni escoltar res. El fet que, com a mínim, entorn d'una quarta part del cens electoral no acudeixi mai a les urnes mostra el grau de civisme que tenim. Potser la gent que reiteradament no vol votar es podria donar automàticament de baixa i ja se la donaria d'alta quan manifesti interès a donar la seva opinió.

En fi, com deia, pures reflexions personals. Voteu, tanmateix, amb responsabilitat i criteri!